

Стратегічний аспект розвитку Луганського регіону

Розглянуто стратегічний аспект розвитку Луганського регіону, який передбачає розробку проекту Стратегії збалансованого розвитку Луганської області на період до 2020 року, визначено стратегічну мету, пріоритети та імперативи, стратегічні, тактичні та операційні цілі, коло учасників задля реалізації стратегії, етапи і джерела фінансування.

Ключові слова: стратегія, розвиток, регіон, пріоритети, імперативи, цілі.

Постановка проблеми. Наукове забезпечення вирішення актуальних проблем розвитку регіонів – це один із стратегічних напрямів розвитку Національної Академії Наук, який визначено в Концепції її розвитку на 2014-2023 рр. [1]. Саме наукові установи НАН України мають бути залучені до розробки стратегій розвитку регіонів України за участю фахівців регіональних органів влади, а також вищих учбових закладів та громадських організацій.

Необхідність оновлення стратегії розвитку Луганського регіону викликана наближенням до завершення терміну чинної стратегії розвитку Луганської області (до 2015 р.), зміною зовнішніх та внутрішніх умов, в яких відбувається розвиток регіону, доцільністю підготовки нового стратегічного документу з урахуванням впливу глобальних світових тенденцій просторового розвитку. Це також пов'язано з урбанізацією, депопуляцією села, змінами системи розселення, загальною відкритістю світу щодо руху робочої сили, що вимиває інтелектуальні і кваліфіковані кадри, фінансово-економічною кризою, обмеженістю ресурсів (насамперед, водних), зростанням світової потреби у продовольстві тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розробку регіональних стратегій розвитку варто здійснювати на основі проекту Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 р. [2], Закону України «Про стимулювання розвитку регіонів» [3] та Постанови КМУ «Про затвердження Порядку розроблення, проведення моніторингу та оцінки реалізації регіональних стратегій розвитку» [4]. Саме ці документи визначають нормативно-правове забезпечення розробки регіональних стратегій розвитку до 2020 р.

Метою статті є визначення стратегічного аспекту розвитку Луганського регіону до 2020 р. у вигляді стратегії розвитку, яка містить

мету, стратегічні пріоритети та імперативи, стратегічні, тактичні та операційні цілі тощо.

Виклад основного матеріалу. Проект стратегії розвитку Луганської області до 2020 р. було розроблено колективом Луганської філії Інституту економіко-правових досліджень НАН України із залученням фахівців Луганської обласної державної адміністрації, вищих навчальних закладів Луганської області та Агентства стійкого розвитку.

Представлений проект – це документ, у якому систематизовано стратегічні пріоритети, заходи та інструменти, спрямовані на підвищення ефективності використання економічного потенціалу територій. Проект має наступну структуру: вступ, розділ 1 «Аналітична частина стратегії», розділ 2 «Відображення найбільш загальних і тривалих уявлень про сучасний та подальший розвиток регіону і життя населення», розділ 3 «Характеристика конкурентних переваг та обмежень перспективного розвитку регіону», розділ 4 «Стратегічні цілі (напрями) та поетапний план дій», розділ 5 «Механізм реалізації», розділ 6 «Моніторинг та оцінка реалізації регіональної стратегії» і висновки.

Проект визначає, що Стратегія розвитку Луганської області до 2020 р. – це стратегія збалансованого розвитку, яка передбачає баланс інтересів населення, бізнесу і влади (регіональної / місцевої), рис. 1.

Метою Стратегії є створення умов для підвищення ефективності функціонування реального сектора та активізація внутрішньо обласної і міжрегіональної кооперації через продуктивне управління економікою регіону задля забезпечення екологічної і продовольчої безпеки та покращання добробуту населення області.

Проект Стратегії збалансованого розвитку Луганської області на період до 2020 р. містить композицію стратегічних, операційних і тактичних цілей (рис. 2.) збалансованого розвитку економіки, які комплексно вирішують проблеми регіонального розвитку області: зменшення значної кількості депресивних територій; зниження маловодності області; усунення занепаду житлово-комунального господарства, невідповідності затрат підприємств житлово-комунального господарства та тарифів, встановлених за їх послуги; усунення розбалансованості схем теплопостачання населених пунктів; зниження енергетичної залежності

Рис. 1. Концепт збалансованого розвитку регіону

Мета стратегії - створення умов для підвищення ефективності функціонування реального сектору та активізація внутрішньо обласної і міжрегіональної кооперації через продуктивне управління економікою регіону задля забезпечення екологічної і продовольчої безпеки та покращання добробуту населення області

Цілі стратегічного планування

Забезпечення комфортного та безпечного життєвого середовища для людини на всій території області незалежно від місця її проживання	Створення умов для ефективної реалізації внутрішнього потенціалу розвитку регіонів (ресурсного, інституційного, організаційного)	Забезпечення розвитку та ефективного використання людських ресурсів на регіональному рівні	Формування сприятливих умов для зростання масштабів та інтенсивності міжрегіональної економічної співпраці	Підвищення ефективності державного управління у сфері регіонального розвитку	Збільшення конкурентоспроможності економіки як на внутрішньому, так і на зовнішніх ринках	Зменшення енергетичної залежності місцевого виробництва, стимулювання енергозбереження, поширення практики використання відновлюваної альтернативної енергетики	Розвиток приграничного співробітництва
--	--	--	--	--	---	---	--

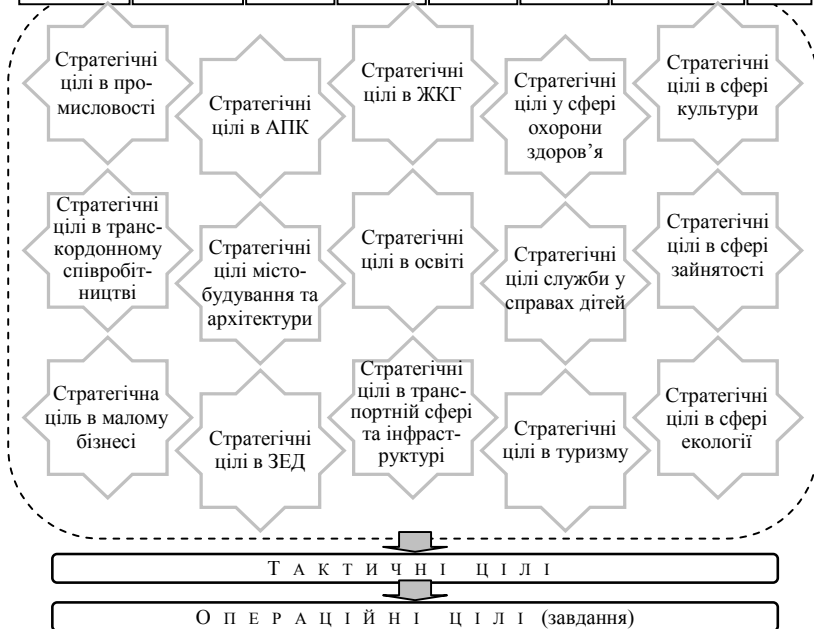

Рис. 2. Композиція стратегічних, операційних і тактичних цілей (завдань) збалансованого розвитку економіки Луганського регіону

місцевого виробництва від імпорту енергетичних матеріалів; зниження високої енерговитратності виробництва; збільшення завантаження виробничих потужностей; зниження ступеню зносу основних фондів та енергоємного устаткування у промисловому комплексі; нівелювання різких сезонних коливань цін на сільськогосподарську продукцію у зв'язку з відсутністю овочесховищ; підвищення інвестиційних можливостей територій області, збільшення інвестиційно-привабливих об'єктів та створення сприятливих умов для зростання інвестиційної діяльності; стимулювання інвестування у регіональний розвиток; створення умов та стимулів для запровадження інновацій на місцевому рівні (у т. ч. у сільських, віддалених, периферійних територіях); елімінація територіальної нерівномірності розподілу трудових ресурсів та диспропорційності міграційних процесів у регіонах області; підвищення рівня задіяння потенціалу міжрегіонального співробітництва; підвищення рівня та активності розвитку підприємницької діяльності.

Всі стратегічні цілі стратегії збалансованого розвитку Луганської області корелюють зі стратегічними пріоритетами та пов'язані з тактичними цілями, які наведено у таблиці 1 і зведено у стратегічні імперативи, рис. 3.

До кола учасників забезпечення реалізації стратегії входять: обласні, районні, міські, селищні, сільські ради, асоціації та інші об'єднання органів місцевого самоврядування, агенції регіонального розвитку, громадські об'єднання, юридичні та фізичні особи.

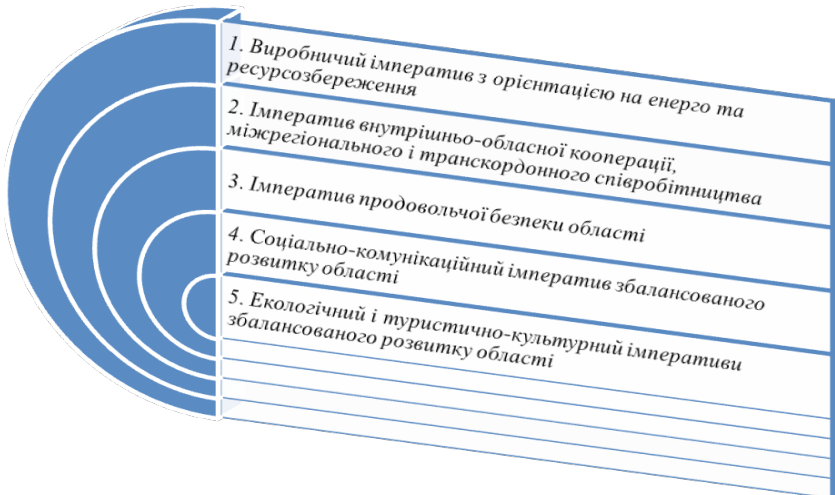

Рис. 3. Стратегічні імперативи збалансованого розвитку Луганської області

Стратегія збалансованого розвитку Луганської області має бути реалізована у два етапи: перший етап з 2014 по 2016 рр., другий етап з 2017 р. по 2020 р. та повинна визначати очікувані результати.

Державна фінансова підтримка та забезпечення стратегії розвитку Луганського регіону має здійснюватися за рахунок: коштів державного, обласного, районного бюджетів, сіл, селищ регіону; коштів Пенсійного та соціальних фондів; фондів охорони навколишнього природного середовища; інших джерел, не заборонених законодавством. За рахунок бюджетних програм підтримки регіонального розвитку фінансуються заходи, спрямовані на виконання окремих стратегічних завдань, зокрема виконання угод щодо регіонального розвитку та програм подолання депресивності окремих територій.

За умов укладання угоди щодо регіонального розвитку з Кабінетом Міністрів України забезпечується спільне фінансування стратегічних галузей і сфер, зокрема: житлово-комунальної сфери, сільського господарства, екологічної політики, освіти, охорони здоров'я, малого підприємництва, інвестиційної діяльності, розбудови та модернізації інфраструктури.

Стратегія розвитку Луганського регіону передбачає залучення недержавних джерел вітчизняного та іноземного інвестування за відповідними напрямками розвитку регіону; державного та недержавного кредитування стратегічних програм і проектів; ресурсів банківських і небанківських фінансових установ, акціонерного капіталу тощо.

Фінансування регіональних цільових програм здійснюється виключно в межах затверджених бюджетних призначень на їх виконання рішенням відповідної обласної ради про місцевий бюджет на відповідний рік згідно з розписом місцевого бюджету. Перелік програм, які фінансуються із залученням коштів місцевого бюджету, включається окремим додатком до щорічних програм соціально-економічного розвитку області. Під час фінансування заходів щодо реалізації стратегії усі виконавці повинні забезпечити виконання запланованих завдань із залученням мінімального обсягу бюджетних коштів та досягненням максимального результату у їх використанні. Контроль за цільовим та ефективним використанням коштів на виконання стратегії забезпечує головний розпорядник бюджетних коштів.

Проект Стратегії збалансованого розвитку Луганської області на період до 2020 року передбачає також проведення моніторингу стратегії та співставлення отриманих та очікуваних результатів.

Висновки. Таким чином, стратегічний аспект розвитку Луганського регіону передбачає розробку проекту Стратегії збалансованого розвитку Луганської області на період до 2020 року, яка має відповідну структуру, стратегічну мету, пріоритети та імперативи, стратегічні, тактичні та операційні цілі, коло учасників забезпечення реалізації стратегії, етапи і джерела фінансування. Повну версію проекту Стратегії збалансованого розвитку Луганської області на період до 2020 року надано у монографії [5].

Список використаних джерел

1. Концепція розвитку Національної академії наук на 2014-2023 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nas.gov.ua/UA/Conception/Pages/default.aspx>
2. Проект Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.csi.org.ua/www/wp-content/uploads/2013/05/nsrdu2020_1.pdf
3. Закон України «Про стимулювання розвитку регіонів» // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – 23.12.
4. Про затвердження Порядку розроблення, проведення моніторингу та оцінки реалізації регіональних стратегій розвитку: постанова КМУ від 16 листопада 2011 р. № 1186 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://document.ua/pro-zatverdzhennja-porjadku-rozroblennja-provedennja-monitor-doc77169.html>
5. Заблодська І. В. Стратегія розвитку Луганської області : монографія / І. В. Заблодська, О. Ю. Кудріна. – Луганськ : Ноулідж, 2014. – 307 с.

Zablodska I. V., Akhromkin Y. M. Strategic aspect of Lugansk region development.

The strategic aspect of the Lugansk development region which foresees development of project Strategy the balanced development of Lugansk area on a period to 2020 year are analyzed. The strategic purpose, priorities and imperatives, strategic tactical and operating aims, the circle participants of strategy realization, stages and the sourcing are considered.

Keywords: strategy, development, region, priorities, imperatives, aims.

Заблодская И. В., Ахромкин Е. М. Стратегический аспект развития Луганского региона.

Рассмотрен стратегический аспект развития Луганского региона, который предполагает разработку проекта Стратегии сбалансированного развития Луганской области на период до 2020 год. Определены стратегические цели, приоритеты и императивы, стратегические, тактические и операционные цели, круг участников для ее реализации, этапы и источники финансирования.

Ключевые слова: стратегия, развитие, регион, приоритеты, императивы, цели.